

HZ. İSA VE HZ. MEHDİ KONUSUNDAKİ ŞAHSİ MANEVİ YANILGISI - 2 -

Ahir zamanda Hz. İsa'nın ikinci kez yeryüzüne gelişi ve Hz. Mehdi'nin ortaya çıkışı yüzyıllardır İslam alemi tarafından beklenen çok müjdeli olaylardır. Bediüzzaman Said Nursi, Hz. İsa ve Hz. Mehdi'nin çıkışı hakkında eserlerinde çok detaylı bilgiler vermiştir. Bu bilgiler arasında, Hz. Mehdi'nin hangi tarihlerde ve nasıl bir ortam içerisinde ortaya çıkacağı, ne gibi faaliyetlerde bulunacağı, yardımcıları, mücadelesi, Hz. İsa ile birlikte İslam ahlakını tüm dünyaya hakim kılacakları konularında geniş açıklamalar yer almaktadır.

Ne var ki Said Nursi'nin bu konulardaki çok açık, kesin ve net açıklamalarına rağmen, Hz. İsa ve Hz. Mehdi konusu kimi zaman yanlış yorumlara konu olabilmektedir. Bazı kişilerin bu konular açıldığında kullandıkları kalıplaşmış bazı cevap şekilleri vardır. Örneğin "Ahir zamanda Hz. Mehdi adında bir şahıs gelecek mi" diye bir soru sorulduğunda şöyle bir cevap verilir: "Hayır, Hz. Mehdi gelmeyecek; şahsı manevisi gelecek" ya da "Hz. Mehdi zaten gelmiştir. Çünkü Mehdilik bir şahsı manevidir; çıkacak Mehdi budur. Şu anda da bu şahsı manevi mevcuttur." Aynı şekilde Hz. İsa için de "Hz. İsa yeryüzüne ikinci kez gelecek mi?" diye bir soru sorulduğunda "Hayır, Hz. İsa gelmeyecek; Hz. İsa'nın kendisi yeryüzüne inmeyecek, şahsı manevisi yeryüzünde olacak" denir. Ya da "Hz. İsa'nın da Hz. Mehdi'nin de şahsı manevisi zaten gelmiştir" gibi açıklamalar yapılır. Kimileri de "Said Nursi de eserlerinde, Hz. İsa ve Hz. Mehdi'nin geleceği konusunda net açıklamalar yapmamıştır" gibi sözlerle, bu düşüncelerini Bediüzzaman'ın sözleriyle delillendirmeye çalışır.

Oysa bu bakış açısı son derece yanlış ve hatalıdır. Tüm bu kalıplaşmış cevaplar, hiçbir delile dayandırılmadan, belki alışkanlığı, belki halk arasında bilgisizce yerleşmiş yanlış birer kanaat olarak dile getirilmektedir. Çünkü Bediüzzaman, Hz. İsa ve Hz. Mehdi ile ilgili sözlerinde bu konuyu çok net ifadelerle açıklamış; ahir zamanda beklenen bu kişilerin bir şahsı manevi olmadığını, birer şahıs olarak ortaya çıkacaklarını çok açık bir şekilde belirtmiştir.

Bediüzzaman'ın Hz. İsa ve Hz. Mehdi ile ilgili açıklamalarına bakıldığında, bu durum kolaylıkla anlaşılabilecektir:

HZ. İSA YERYÜZÜNE İKİNCİ KEZ GELECEKTİR

*Bediüzzaman'ın Hz. İsa için kullandığı şahıs ifadeleri,
onun bir "şahsı manevi" olmadığını açıkça ortaya koymaktadır*

1) ... **sema-i dünyada** (gökler aleminde) **cesediyle** (insani bedeniyle) **bulunan ve hayatta olan Hazret-i İsa**, belki âlem-i âhiretin (ahiret aleminin) en uzak köşesine gitseydi ve hakikaten ölseydi, yine şöyle bir netice-i azîme (büyük bir son) için **ona yeniden cesed giydirip** (bedeniyle) **dünyaya göndermek o Hakîm'in hikmetinden uzak değil..** belki onun hikmeti öyle iktiza ettiği için va'detmiş ve va'dettiği için elbette gönderecek. (*Mektubat*, sf. 60) (*Mektubat*, 15. Mektup, 56-57)

Bediüzzaman bu sözünde Hz. İsa'dan, gökyüzünde "insani bedeni ile bulunan bir şahıs" olarak bahsetmekte ve onun Allah'ın vadettiği şekilde yine insani bedeniyle yeryüzüne ineceğini bildirmektedir. Eğer Hz. İsa'nın yalnızca bir şahsı manevi olarak yeryüzüne geleceğini söylemek isteseydi, Said Nursi ondan "**insani bir beden giydirilmesi**" ifadesiyle söz etmezdi.

2) Evet o hadîs-i şerifin ifadesiyle **Hazret-i İsa'nın semavî nüzulü** (gökyüzünden inişi) **kat'î** (kesin) **olmakla beraber...** (*Kastamonu Lahikası*, sf. 80-82)

Bu açıklamasında ise Bediüzzaman, "**HZ. İsa'nın gökyüzünden inişinin kesin bir gerçek olduğunu**" belirterek, Hz. İsa'nın bir şahsı manevi olmadığını kesin bir üslupla açıklamaktadır.

3) İşte bu sır-ı azîme (büyük sır), Hazret-i Peygamber (A.S.M.) işaret etmiştir ki: **Hazret-i İsa gelecek, ümmetimden olacak; aynı şeriatıyla amel edecektir.** (*Sünûhat-tuluat-işârât*, sf. 59)

Bediüzzaman'ın Hz. İsa'nın Peygamberimiz (sav)'in şeriatıyla amel edeceği açıklamasından da yine Hz. İsa'nın bir şahsı manevi olarak değil, bir insan olarak dünyaya geleceğini ifade ettiği anlaşılmaktadır. Çünkü eğer kastedilen bir şahsı manevi olsaydı, bir şahsı manevinin "**amelde bulunma**" fiilini yerine getirebilmesi söz konusu olamazdı.

4) ...**Hazret-i İsa Aleyhisselâm geldiği vakit**, herkes onun **hakikî İsa** olduğunu bilmek lâzım değildir. **Onun mukarreb ve havassı** (derin imanlı yakın talebeleri), **nur-u iman** (imanın ışığı) **ile onu tanır**. Yoksa bedahet (birdenbire ve açıkça) derecesinde herkes onu tanımayacaktır... (*Mektubat, sf. 60*)

Bediüzzaman'ın bu sözü Hz. İsa'dan bir şahsı manevi olarak değil, bir şahıs olarak bahsettiğini birkaç ayrı vurguyla ortaya koymaktadır:

~...
~... **Hazret-i İsa Aleyhisselâm geldiği vakit,**
~... **herkes ONUN hakikî İsa olduğunu bilmek lâzım değildir...**
~... **ONUN mukarreb ve havassı, nur-u iman ile ONU tanır.**
~... **Yoksa bedahet derecesinde herkes ONU tanımayacaktır...**

Said Nursi'nin bu beş ifadesinden de, Hz. İsa'dan bir insan olarak bahsettiği açıkça anlaşılabilmektedir. Öncelikle "Hakikî İsa" ifadesiyle, burada bir kişiden bahsedildiği ve başka şahıslardan farkının da "**hakikî İsa**" ifadesiyle netleştirildiği görülmektedir.

Bunun ardından kullanılan ifadelerle göre ise; 1- Hz. İsa gelecektir 2- Hz. İsa'nın gerçekten beklenen peygamber olduğunu herkes bilip anlayamayacak, 3- ancak yakın çevresi tanıyabilecek, 4- toplumun geneli onu tanıyamayacaktır. Bu açıklamaların her üçünde de bir "**tanıma**" durumu söz konusudur ki bu da ancak bir şahıs için söz konusu olabilir. Bir şahsı manevinin yakın çevresi olamayacağı açıktır; ya da yakın çevresinin bir şahsı maneviye tanınması elbetteki söz konusu değildir. Dolayısıyla tüm bu açıklamalar da yine Hz. İsa'nın bir şahsı manevi olmadığını göstermektedir. Tüm bunların yanında Bediüzzaman'ın kullandığı "**ONUN**" VE "**ONU**" kelimeleri de yine şahıs bildiren ifadelerdir ve Hz. İsa'dan bir şahsı manevi olarak değil bir insan olarak bahsedildiği açıkça ortaya koymaktadır.

5) ... Hatta **Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın nuzulü** (inişi) **dahi ve KENDİSİ İsa Aleyhisselâm olduğu, nur-u imanın** (imanın ışığıyla) **dikkatiyle bilinir; herkes bilemez.**" (*Şualar, sf. 487*)

Yukarıda anlatılan durum, Bediüzzaman'ın bu sözü için de geçerlidir. Burada da Hz. İsa'nın bir şahıs olarak yeryüzüne geleceği çok kesin ifadelerle vurgulanmıştır:

~... **Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın nuzulü** (inişi)...
~... **KENDİSİ İsa Aleyhisselâm olduğu...**
~... **nur-u imanın (imanın ışığıyla) dikkatiyle bilinir;**
~... **herkes bilemez**

Öncelikle Bediüzzaman Hz. İsa'nın inişinden bahsetmektedir. Bu açıklaması Hz. İsa'nın bir şahsı manevi olmadığını, bedeniyle yeryüzüne gelecek bir şahıs olduğunu göstermektedir.

Bediüzzaman Hz. İsa'nın yeryüzüne ilk indiği zaman, kendisinin de Hz. İsa olduğunu önceleri bilmeyeceğini, ancak daha sonra farkına varacağını bildirmiştir. "Böyle bir şuur ve bilincin bir şahsı manevi için söz konusu olamayacağı" da çok açıktır. Ancak bir insan, kendisinin kim olduğunu anlayabilir, içerisinde bulunduğu durumu fark edebilir. Ayrıca burada kullanılan "**kendisi**" kelimesi de yine şahıs ifade eden bir sözdür.

Said Nursi, çevresindeki insanların Hz. İsa'nın, ahir zamanda beklenen peygamber olduğunu ancak imanlarıyla fark edebileceklerini söylemiştir. Burada insanların bir şahsı maneviye değil, "**bekledikleri bir şahsı**" tanımlarından bahsedildiği açıktır.

H. Mehdi Bir Şahsı Manevi Değildir

*Bediüzzaman'ın kullandığı "O ZAT" ya da "O ŞAHİS" gibi ifadeler,
Hz. Mehdi'nin bir "şahsı manevi" olmadığını ortaya koymaktadır*

1) ... Belki nur-u imanın (imanın ışığının) dikkatiyle, **O EŞHAS-I AHİR ZAMAN** (ahir zaman şahısları) tanınabilir. (*Sözler, sf. 343-344*)

-Burada geçen "**ahir zaman ŞAHİSLARI**" ifadesi, Hz. İsa ve Hz. Mehdi'nin birer şahsı manevi olmadıklarını açıkça ortaya koymaktadır.

-Bediüzzaman'ın, ahir zamanda gelecek olan bu şahısların "**imanın nuruyla tanınabileceklerini**" belirtmesi, Hz. İsa ve Hz. Mehdi'nin birer şahıs olarak geleceklərini açıkladığını göstermektedir. Önceki satırlarda Hz. İsa için de

belirtildiği gibi, tanıma fiili ancak insanlar için geçerli olabilecek bir durumu ifade etmektedir. Bir şahsı manevinin kendisi olup olmadığının tanınabilmesi elbetteki söz konusu değildir.

2) ... **BU ZAT-I ALİŞANIN** (şanı şerefi yüksek şahsın) dahi bu emirde muktedir olmasında (kuvvetli olmasında) şüphe duyanların, bu vehimlerini (kuruntularını, düşüncelerini) bertaraf edecek (ortadan kaldıracak), itimadlarını temin edecek (güvenlerini sağlayacak), gayet kuvvetli güneş gibi bir hakikat. (*Barla Lâhikası*, sf. 110)

Bediüzzaman'ın bu sözündeki "**bu zat-ı alışan**" ifadesi de yine Hz. Mehdi'nin bir şahıs olarak geleceğini açıkça belirttiğini göstermektedir.

3) **ÜMMETİN BEKLEDİĞİ, AHİR ZAMANDA GELECEK ZATIN** üç vazifesinden en mühimmi (önemlisi) ve en büyüğü ve en kıymetdarı (kıymetlisi) olan îman-ı tahkikîyi neşr (gerçek imanı yayma) ve ehl-i îmanı dalâletten (iman edenleri sapmaktan) kurtarmak... (*Sikke-i Tasdik-i Gaybi*, sf. 9)

Bediüzzaman burada da İslam aleminin beklediği "**ahir zamanda gelecek bir zat**" olduğunu belirterek, Hz. Mehdi'nin bir şahsı manevi olmadığını bir kez daha açıklamıştır.

4) Bu hakikatten anlaşılıyor ki; **SONRA GELECEK O MUBAREK ZAT**... (*Sikke-i Tasdik-i Gaybi*, sf. 9)

Said Nursi bu açıklamasında da yine Hz. Mehdi'nin bir şahıs olarak geleceğini "**o mubarek zat**" sözleriyle tekrarlamıştır.

5) ... Bu zamanda öyle fevkalade hakim cereyanlar (fikir akımları) var ki, herşeyi kendi hesabına aldığı için, faraza (farz edelim) **HAKİKİ BEKLENİLEN ve BİR ASIR SONRA GELECEK O ZAT** dahi bu zamanda gelse... (*Kastamonu Lahikası*, 57)

-Bediüzzaman Hz. Mehdi'den "**beklenilen o zat**" ifadesiyle bahsetmektedir. "Beklenilen şahsı manevi" dememektedir. Buradaki "**o zat**" ifadesi, bu konuyu hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak şekilde netleştirmektedir. -Bediüzzaman Hz. Mehdi'nin "**bir asır sonra geleceğini**" belirtmektedir. "**Gelme**" fiili ancak bir şahıs için kullanılacak bir kelimedir ve buradan da Bediüzzaman'ın Hz. Mehdi'den bir kişi olarak bahsettiği açıkça anlaşılabilir.

6) ... Halbuki **AHİR ZAMANIN O BÜYÜK ŞAHSI, ÂL-İ BEYT'TEN** (Peygamberimiz (sav)'in ev halkından yani soyundan) **OLACAKTIR**... (*Emirdağ Lahikası*, 247-250)

-Bediüzzaman bu sözünde de yine "**ahir zamanın o büyük şahsı**" diyerek Hz. Mehdi'nin bir şahsı manevi değil bir şahıs olduğunu açıkça belirtmektedir.

7) Rivayetlerde, âhîr zamanın alâmetlerinden olan ve **ÂL-İ BEYT-İ NEBEVÎ'DEN** (Peygamberimiz (sav)'in soyundan) **HAZRET-İ MEHDİ'NİN** (Radiyallahü Anh) hakkında ayrı ayrı haberler var. (*Şualar*, sf.465)

8) ... Said itiraznamesinde demiş ki: "Ben seyyid değilim. **MEHDİ SEYYİD** (Peygamberimiz (sav) soyundan olan kimse) **OLACAK**." diye onları reddetmiş. (*Şualar*, sf. 368)

Bediüzzaman yukarıdaki üç sözünde de, Hz. Mehdi'nin "**seyyid**" yani "**peygamber soyundan gelecek bir şahıs**" olacağını belirtmiştir. Bu ifadeden, Hz. Mehdi'den bir şahsı manevi olarak bahsedilmediği açıkça anlaşılmaktadır. Bir şahsı manevinin bir başka insanın soyundan gelebilmesi mümkün değildir. Peygamberimiz (sav)'in soyundan gelebilmesi için Hz. Mehdi'nin ancak bir insan olması gerekmektedir ki Bediüzzaman da sözleriyle bu gerçeği açıkça vurgulamaktadır.

9) ... **O ZAT**, bütün ehl-i imanın (iman edenlerin) manevî yardımlarıyla ve ittihad-ı İslâmın muavenetiyle (İslam birliğinin yardımlaşmasıyla) ve bütün ülema ve evliyanın (alimlerin ve velilerin) ve bilhassa Âl-i Beyt'in neslinden (özellikle Peygamberimiz (sav)'in neslinden) her asırda kuvvetli ve kesretli (çok sayıda) bulunan milyonlar fedakâr seyyidlerin iltihaklarıyla (peygamber soyundan gelen fedakar kimselerin katılımlarıyla) o vazife-i uzmayı (büyük görevi) yapmağa çalışır. (*Emirdağ Lahikası-1*, sf. 266-267)

Bediüzzaman bu sözünde de Hz. Mehdi'nin bir şahıs olarak ortaya çıkacağını "**o zat**" ifadesiyle bir kez daha yinelemiştir. Ayrıca "**Hz. Mehdi'nin yerine getireceği büyük görev**"den de bahsederek, onun bir şahsı manevi değil, bir insan olarak iş başında olacağını ifade etmiştir.

10) ... Fakat çiçekler baharda gelir. Öyle kudsi çiçeklere zemin hazır etmek lâzım gelir. Ve anladık ki, bu hizmetimizle **O NURANİ ZATLARA zemin izhar ediyoruz** (hazırlıyoruz). (*Sikke-i Tasdik-i Gaybi*, 189, *Mektubat*, 34)

Bediüzzaman bu sözünde ahir zamanda gelecek bu kutlu şahıslar için “**zat**” kelimesini kullanmıştır. Kendisinin bu kimselere zemin hazırladığını söyleyerek, Hz. İsa ve Hz. Mehdi'nin birer şahsı manevi olmadığını açıkça ifade etmiştir.

11) ... Ehl-i imanı dalaletten muhafaza etmek (iman edenlerin doğru yoldan sapmalarını engellemek) ve bu vazife hem dünya, hem herşeyi bırakmakla, çok zaman tedkikat ile (araştırma ile) meşguliyeti iktiza ettiğinden (gerektirdiğinden), **HAZRET-İ MEHDİ'NİN O VAZİFESİNİ BİZZAT KENDİSİ** görmeğe vakit ve hal müsaade edemez... (*Emirdağ Lâhikası-1* 266-267)

Bediüzzaman'ın bu sözünde kullandığı “**kendisi**” kelimesi de şahıs ifade eden ve Hz. Mehdi'nin bir şahsı manevi olmadığını ortaya koyan bir başka delildir.

Said Nursi bu sözünde ayrıca Hz. Mehdi'nin bir şahıs olduğunu gösteren başka vurgular da kullanmıştır: 1-Hz. Mehdi'nin yerine getireceği bir görev vardır. Demek ki Hz. Mehdi bir şahıstır. 2- Hz. Mehdi, diğer görevleriyle meşgul olacaktır ve bu görevi bizzat kendisinin yerine getirebilmesi için vakti olmayacaktır. “**Meşguliyet ve vakit darlığı**” ancak bir insan için söz konusu olabilecek durumlardır. Bir şahsı manevinin meşgul olması ya da vaktinin olmaması söz konusu değildir.

12) ... Elbette o kuvvet-i azîmedeki (büyük kuvvette) bir hamiyet-i âliye (yüce bir gayret) feveran edecek (çoşacak) ve **HAZRET-İ MEHDİ BAŞINA GEÇİP, TARİK-I HAK** (hak yola) **VE HAKİKATA SEVK EDECEK**. (*Mektubat*, sf. 473)

Bediüzzaman Hz. Mehdi'nin bir başka görevinin ise insanları hak ve hakikata sevk etmek olduğunu belirtmiştir. Bediüzzaman bu görevini yerine getirirken “**H. Mehdi'nin bizzat işin başına geçeceğini**” hatırlatarak Hz. Mehdi'nin bir şahıs olacağını açıkça ifade etmiştir.

13) ... **O GELECEK ZATIN** ismini vermek, üç vazifesi birden hatıra geliyor, yanlış olur. ... (*Sikke-i Tasdik-i Gaybi*, sf. 9)

Bediüzzaman Hz. Mehdi konusundaki bu sözlerinde de yine “**o gelecek zat**” diyerek Hz. Mehdi'nin bir şahsı manevi olmadığını ifade etmiştir.

Bediüzzaman “Hz. Mehdi” ve onun “cemaatinin şahsı manevisi”nden iki ayrı kavram olarak bahsetmektedir

14) ... **bundan bir asır sonra zulûmatı** (karanlığı) **dağıtacak ZATLAR ise, HAZRET-İ MEHDİ'NİN ŞAKİRDLERİ** (talebeleri) **olabilir.**” (*Şualar*, sf. 605)

-... bir asır sonra zulumatı dağıtacak...
-... Hz. Mehdi'nin şakirdleri

1-Bediüzzaman Hz. Mehdi'nin talebeleri olacağından bahsetmiştir. Hz. Mehdi'nin bir cemaati olabilmesi için bu cemaatin başında Hz. Mehdi'nin bir şahıs olarak bulunması gerektiği çok açıktır. Yoksa bir şahıs olmadan onun cemaatinin olması da söz konusu değildir.

2-Hz. Mehdi'nin bu cemaati, Bediüzzaman'ın döneminden bir asır sonra oluşacak ve bu cemaatin vesile olmasıyla zulüm ortadan kalkacaktır. Önceki satırlarda da belirttiğimiz gibi, bu talebelerin var olabilmesi de yine ancak Hz. Mehdi'nin bir şahıs olarak var olmasıyla söz konusu olabilecektir.

15) ... o vazifeleri **ONUN cem'iyeti** ve seyyidler cemaati yapacağını rahmet-i İlahiyeden bekliyoruz. (*Emirdağ Lâhikası-1*, sf. 265)

16) **Hazret-i Mehdi'nin cem'iyet-i nuraniyesi...** (*Mektubat*, sf. 473)

-... Onun cemiyeti...
-... Hz. Mehdi'nin cemiyet-i nuraniyesi...

Bediüzzaman yukarıdaki iki sözünde de, Hz. Mehdi'nin talebelerinden oluşan bir cemiyeti olacağını belirtmektedir. Bu cemiyet, Hz. Mehdi'nin bizzat başında olmasından oluşan şahsı manevisidir. "**Hz. Mehdi cemiyeti**", Hz. Mehdi'nin de başında bulunacağı, onun tebliğine uyup ona tabi olan insanlardan oluşan bir topluluğu ifade etmektedir. Ancak bu topluluğu oluşturan en önemli özellik, bu şahsı maneviye oluşturan şahsın yani Hz. Mehdi'nin varlığıdır. Dolayısıyla Bediüzzaman'ın bu sözünde kullandığı "**Hz. Mehdi'nin cemiyeti nuranisi**" kavramı da yine Hz. Mehdi'nin bir şahıs olarak geleceğini göstermektedir.

Bediüzzaman Hz. Mehdi'nin görevlerini açıkladığı sözlerinde onun bir şahsı manevi değil, bir şahıs olduğunu açıkça belirtmiştir

17) Hem "**BÜYÜK MEHDİ**"NİN **HALLERİ** sabık Mehdilere (önceki Mehdilere) işaret eden rivayetlere mutabık (uygun) çıkmıyor, hadis-i müteşabih (birçok anlama gelebilecek hadis) hükmüne geçer. (*Şualar, sf. 582*)

18) ... her asırda hidayet edici, bir nevi Mehdi ve müceddid geliyor ve gelmiş, fakat **her biri üç vazifelerden birisini bir cihette** (açıdan) **yapması itibarıyla, AHİR ZAMANIN BÜYÜK MEHDİ'Sİ ünvanını almamışlar.**" (*Emirdağ Lahikası, sf. 260*)

19) Bu ayrı ayrı rivayetlerin bir tevili (açıklaması) şudur ki: **BÜYÜK MEHDİ'NİN ÇOK VAZİFELERİ VAR.** Ve **siyaset âleminde, diyanet âleminde, saltanat âleminde, cihad âlemindeki çok dairelerde icraatları olduğu gibi...** (*Şualar, sf. 465*)

Bediüzzaman bu üç sözünde, Kuran ahlakını tüm dünyaya hakim kılmak amacıyla önceki asırlarda da bazı Müslüman şahısların geldiğini, ancak bunların hiçbirinin, ahirzamanda gelecek olan "**Büyük Mehdi**"nin **yapacağı üç önemli görevi yerine getiremediklerini**" belirtmiştir. Bediüzzaman'ın bu açıklamalarından Hz. Mehdi'den bir şahıs olarak bahsettiği çok açık olarak anlaşılmaktadır:

1-Bediüzzaman, daha önce gelen Mehdilerin birer şahıs olduklarını anlatıp ardından da Büyük Mehdi'nin onlardan farkını açıklamıştır. Demek ki Büyük Mehdi de bir şahıstır.

2- Önceki kişiler belirtilen görevleri yerine getirememişlerdir. Ama bu görevleri Büyük Mehdi yerine getirecektir. Demek ki Büyük Mehdi de bir şahıs olacaktır.

3- Önceki kişiler, Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde Hz. Mehdi'yi tarif ederken kullandığı özelliklere uymamaktadırlar. Ama Büyük Mehdi bu özelliklere uyacaktır. Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde, Hz. Mehdi'nin bir şahsı manevi olmadığı fiziksel özellikleriyle, ahlakıyla tarif edilen bir şahıs olduğu yüzyıllardır tüm İslam alimleri tarafından bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla "**Bediüzzaman da Peygamberimiz (sav)'in hadislerindeki tariflere uyacağını belirterek Hz. Mehdi'nin bir şahıs olacağını**" bu sözünü bir kez daha hatırlatmıştır.

Bediüzzaman'ın buraya kadar yer verdiğimiz tüm sözleri, hiçbir şüpheye yer vermeyecek kadar anlaşılır ifadelerle Hz. İsa ve Hz. Mehdi'nin ahir zamanda birer şahıs olarak ortaya çıkacaklarını ortaya koymaktadır. Allah'ın izniyle, Hz. İsa ve Hz. Mehdi, önderlik ettikleri mümin topluluklarının şahsı manevileriyle birlikte ahir zamanda ortaya çıkacak ve tüm dünyaya Kuran ahlakının hakim kılınmasına vesile olacaklardır.